

Baggrundsdokumentation til Arbejdsmarkedskommissionens notat *Mere velfærd kræver mere arbejde*

23. april 2008
Sekretariatet

For at regeringens 2015-plan - *Mod nye mål - Danmark 2015* - skal være finanspolitisk holdbar er det forudsat, at nye strukturpolitiske reformer skal styrke den finanspolitiske holdbarhed med 0,8 pct. af BNP årligt svarende til godt 14 mia. kr.

Dette krav skal indfries via initiativer, der øger den strukturelle beskæftigelse og den gennemsnitlige arbejdstid i forhold til det niveau, som man vil kunne forvente på baggrund af den demografiske udvikling og tidligere gennemførte reformer.

Det er Arbejdsmarkedskommissionens opgave at komme med forslag til nye initiativer, der kan indfri kravet til forbedring af holdbarheden.

2015-planen

Fremskrivningerne i regeringens 2015-plan bygger på en række antagelser, prioriteringer og krav, som samlet set indebærer, at finanspolitikken er holdbar, dvs. at den finanspolitiske holdbarhedsindikator er nul, *jf. tabel 1*.

Tabel 1	
Marginalindvirkninger på finanspolitisk holdbarhed af prioriteringer og krav frem mod 2015	
	Holdbarhedsindikator (pct. af BNP)
1. Finanspolitik ekskl. prioriteringer og krav	0,0
2. Prioriteringer i alt	-0,8
3. Krav i alt	0,8
<i>Heraf fx.:</i>	
- Varigt løft i den strukturelle beskæftigelse på 20.000 personer	0,3
- Uændret arbejdstid frem mod 2015	0,5
<i>Eller:</i>	
- Varigt løft i den strukturelle beskæftigelse på 50.000 personer	0,8
2015-forløb i alt inkl. prioriteringer og krav (1+2+3)	0,0

Kilde: Finansministeriet

Ifølge Finansministeriet var finanspolitikken som udgangspunkt holdbar, givet demografi, finanspolitiske beslutninger og prioriteringer i 2010-planen (herunder skattestop indtil 2010), men ekskl. nye finanspolitiske prioriteringer og krav (jf. tabel 1 – række 1).

Nye finanspolitiske prioriteringer i 2015-planen - herunder kvalitetsfonden til offentlige investeringer, forbedret offentlig service, forlængelse af skattestoppet til 2015, skatteaftalen af 3. september samt klimastrategien – skønnes samlet set at indebære en forringelse af den finanspolitiske holdbarhed med 0,8 pct. af BNP (tabel 1 – række 2).

For at sikre en holdbar finanspolitik kræves derfor, at der samtidig gennemføres reformer, som samlet set styrker den finanspolitiske holdbarhed med (mindst) 0,8 pct. af BNP (tabel 1 – række 3). I 2015-planen er lagt til grund, at den nødvendige forbedring af holdbarheden sikres gennem to krav, som også er nævnt i Arbejds-markedskommissionens kommissorium:

- Nye initiativer skal føre til en forøgelse af den strukturelle (ustøttede) beskæftigelse med 20.000 personer – svarende til en isoleret forbedring af den finanspolitiske holdbarhed med 0,3 pct. af BNP.
- Den gennemsnitlige arbejdstid pr. beskæftiget må ikke falde frem mod 2015 – svarende til en forbedring af den finanspolitiske holdbarhed med 0,5 pct. af BNP (set i forhold til en situation, hvor arbejdstiden udvikler sig som forventet, givet den demografiske udvikling og udviklingen i den støttede beskæftigelse).

Det afgørende for udmøntningen af disse strukturpolitiske krav er den *samlede* virkning på holdbarheden af de offentlige finanser. En stigning i den ustøttede beskæftigelse på mere end 20.000 personer kan således indebære et mindre krav til arbejdstiden og omvendt. De forudsatte konkrete ændringer i beskæftigelsen og i arbejdstiden i 2015-planen er altså ikke mål i sig selv.

Kravet om en forøgelse af den ustøttede beskæftigelse med 20.000 personer er fastlagt beregningsteknisk på baggrund af den forbedring af holdbarheden, som opnås, når en overførselsmodtager med gennemsnitlig overførselsindkomst kommer i beskæftigelse med gennemsnitlig løn. Bidraget til den offentlige økonomi består af både øgede skatteindtægter og reducerede udgifter til overførsler.

Modtager de ”nye” beskæftigede personer ikke (fuldtids)overførsler, inden de finder beskæftigelse – hvis det fx er ”hjemmegående” uden indkomsterstøttede overførsel eller udenlandsk rekrutteret arbejdskraft – er den opnåede forbedring af holdbarheden mindre end det teknisk forudsatte, og kravet om stigningen i den strukturelle beskæftigelse vil da være højere end 20.000 personer.

Tilsvarende vil gevinsten for den offentlige økonomi ved en forøgelse af beskæftigelsen med 20.000 personer være mindre end forudsat i 2015-planen, hvis de ekstra beskæftigede modtager løntilskud, har en lavere arbejdstid end gennemsnittet eller kun kan opnå en lavere løn end gennemsnittet. Det samme er tilfældet, hvis der er omkostninger forbundet med at bringe folk i beskæftigelse – eksempelvis udgifter til opkvalificering eller skatterabatter.

I så fald kræves en markant større stigning i beskæftigelsen end 20.000 personer for at opnå en effekt på holdbarheden af de offentlige finanser, som i 2015-planen er forudsat at komme fra stigende beskæftigelse.

I tilfælde af at kravene alene indfries, ved at en større del af befolkningen arbejder, vil det kræve, at beskæftigelsen øges med 50.000 personer samtidig med, at antallet af overførselsmodtagere reduceres med 50.000 personer. Med andre ord modsvares kravet om en forbedring af den finanspolitiske holdbarhed med 0,8 pct. af BNP en samlet forøgelse af beskæftigelsen med mindst 50.000 personer.

Den økonomiske gevinst ved at få flere i arbejde – regneeksempler

For at få et indtryk af den økonomiske gevinst ved at få forskellige personer i arbejde, er der gennemført en række familietypeberegninger.

Familietypeberegningerne viser den økonomiske virkning for en *specifik* (konstrueret) type overførselsmodtager, som kommer i beskæftigelse. Beregningen viser derimod *ikke* den gennemsnitlige virkning af, at et større antal personer overgår fra passiv forsørgelse til beskæftigelse.

Tabel 2 viser en oversigt over, hvordan de enkelte eksempler påvirker de offentlige kasser gennem sparede overførsler og øgede skatteindtægter mv.

Tabel 2					
Regneeksempler på gevinsten ved at få forskellige personer i beskæftigelse.					
	Grundscenarie	Eksempel 1	Eksempel 2	Eksempel 3	Eksempel 4
Fra	Gennemsnitlig overførselsindkomst	Kontant-hjælp	Dagpenge	Førtids-pension	Efterløn
Til	Ordinær beskæftigelse med gennemsnitlig løn	Ordinær beskæftigelse med lav løn	Deltidsjob med supplerende dagpenge	Fleksjob (2/3 løn-tilskud)	Beskæftigelse med skatteinneslag for 64-årige
-Kr. (2008-niveau) -					
Sparede overførsler	131.000	113.000	117.000	20.000	145.000
Øget skat	141.000	89.000	65.000	55.000	-119.000
Samlet bidrag til offentlig økonomi	272.000	203.000	182.000	75.000	26.000
-Antal personer -					
Antal personer, der skal til for at løse holdbarhedsproblemet	50.000	65.000	75.000	180.000	525.000

Kilde Egne beregninger på baggrund af Finansministeriets familietypermodel.

Anm. I skønnet over samlet bidrag til de offentlige finanser er der ikke taget højde for afledte virkninger af beskæftigelse, dvs. at højere beskæftigelse giver større produktion, som igen vil give udslag i øget økonomisk aktivitet og flere skatteindtægter. I skønnet over antal personer, der skal til for at løse holdbarhedsproblemet, er der derimod taget højde for afledte effekter af øget beskæftigelse.

Der er regnet på et *grundscenarie*, som kan bruges til sammenligningsgrundlag.

Grundscenariet er et konstrueret eksempel, som illustrerer et forløb, hvor en overførselsmodtager kommer direkte i ordinær beskæftigelse. Som overførselsmodtager har personen en gennemsnitlig overførselsindkomst, og når personen er kommet i beskæftigelse, har personen en løn svarende til den gennemsnitlige løn for alle andre beskæftigede.

I dette grundscenarie vil hver ekstra overførselsmodtager i beskæftigelse betyde en gevinst på 272.000 kr. om året for det offentlige, når der ikke tages højde for afledte effekter af øget beskæftigelse.

I større økonomisk målestok betyder højere beskæftigelse større produktion, som igen vil give udslag i øget økonomisk aktivitet og flere skatteindtægter. Eksempel-

vis vil større produktion, skabt af den øgede beskæftigelse, betyde en ekstra indtægt fra selskabsskatten. Når der tages højde for dette, vil det i grundscenariet kræve at godt 50.000 overførselsmodtagere overgår til beskæftigelse, for at de offentlige finanser forbedres med 0,8 pct. af BNP og dermed bliver holdbare – hvis dette mål skal realiseres alene gennem en forøgelse af beskæftigelsen.

Grundscenariet afspejler forudsætningerne i 2015 vedrørende effekten af at øge beskæftigelsen og nedbringe antallet af overførselsmodtagere.

Der er derudover regnet på fire forskellige eksempler, hvor forskellige typer overførselsmodtagere kommer i beskæftigelse:

1. En kontanthjælpsmodtager som kommer i fuldtidsbeskæftigelse med relativ lav løn
2. En dagpengemodtager som kommer i deltidsjob med supplerende dagpenge
3. En førtidspensionist som kommer i fleksjob med 2/3 løntilskud
4. En efterlønsmodtager som kommer i beskæftigelse med skattenedslag for 64-årige (efter de nye regler i Jobplanen)

Beregningerne er alle baseret på den optimistiske antagelse, at overførselsmodtagerne kommer direkte i beskæftigelse, uden at der er udgifter til eksempelvis vejledning eller opkvalificering.

Af eksempel 1 fremgår, at det offentlige får en gevinst på 203.000 kr. for hver kontanthjælpsmodtager, som forlader passiv forsørgelse og kommer i ordinær beskæftigelse. Der skal i eksemplet 65.000 kontanthjælpsmodtagere i beskæftigelse for at løse holdbarhedsproblemet.

Gevinsten er 182.000 kr. årligt hver gang antallet af dagpengemodtagere nedbringes og en ekstra person kommer i deltidsbeskæftigelse med supplerende dagpenge, jf. eksempel 2. I dette tilfælde skal 75.000 dagpengemodtagere i beskæftigelse for at løse holdbarhedsproblemet.

Nedbringes antallet af førtidspensionister samtidig med at antallet af fleksjob øges, giver det en årlig gevinst for det offentlige på 75.000 kr. pr. person, jf. eksempel 3. At gevinsten ikke er større, skyldes primært, at det offentlige har en udgift til fleksjobberne på 2/3 af personens løn. 180.000 førtidspensionister skal i fleksjob for at løse holdbarhedsproblemet.

Gevinsten ved at få en efterlønsmodtager i beskæftigelse med skattenedslag for 64-årige er kun omkring 26.000 kr. om året jf. eksempel 3. Det skyldes, at der er medregnet et skattenedslag for alle 64-årige, som opnår et sådant, også dem der ville have arbejdet under alle omstændigheder (jf. boks 1). Holdbarhedsproblemet kan i dette teoretiske eksempel løses ved, at 525.000 efterlønsmodtagere kommer i beskæftigelse. Initiativet vurderes i Jobplanen at være omtrent neutralt for de offentlige finanser.

Der henvises til appendiks A for en gennemgang af de præcise beregningsforudsætninger i regneeksemplerne.

Boks 1

Beregning af gevinst ved at en efterlønsmodtager er i beskæftigelse som følge af skattenedslag for 64-årige (Jobplanen)

I forbindelse med Jobplanen er det vedtaget at indføre et skattenedslag på op til 100.000 kr. for 64-årige, som har arbejdet på fuld tid, siden de var 60 år. Forslaget vil være fuldt indfaset i 2012.

Forslaget skønnes - med betydelig usikkerhed - at få omkring 4.000 (fuldtids)personer til at fravælge efterlønsordningen. Skattenedslaget gives efter det 64. år, men det er uvist, hvor længe de 4.000 personer alternativt ville have valgt at arbejde. Det er derfor også uvist, hvad der er det retvisende antal år at fordele skattenedslaget på.

I beregningseksemplet er den årlige gevinst beregnet ved, at en 64-årig er i arbejde frem for at være gået på efterløn som 62-årig. I eksemplet vedrører personens skattenedslag altså årene, hvor personen er hhv. 62, 63 og 64 og er derfor fordelt hen over 3 år (godt 33.300 kr. årligt). Ligeledes er den skattefri efterlønspræmie, som også udbetales ved det fyldte 65. år, fordelt over 3 år (43.868 kr. pr. år, 2008-niveau).

Det er valgt at lave eksemplet ud fra situationen for en 62-årig, da andre regler i efterlønsordningen allerede gør det fordelagtigt at arbejde til det 62. år. Samtidig ligger tidspunktet midt i efterlønsperioden og kommer tættere på det gennemsnitlige efterlønstidspunkt end fx det 60. år.

Der er i eksemplet indregnet en ekstra udgift, som skyldes, at det offentlige samlede skattegrundlag mindskes, da der gives skattenedslag til en række personer, som ville have forsat med at arbejde, selvom de ikke modtager skattenedslag (dødvægtstabet).

I 2012, hvor ordningen vil være fuldt indfaset, skønnes det at godt 8.500 64-årige vil opfylde betingelserne for at få skattenedslaget. Skattenedslaget vil i gennemsnit udgøre 97.500 kr. (2008-niveau)¹. Forslaget betyder derfor umiddelbart en ekstra udgift for det offentlige på godt og vel 0,8 mia. kr. hvert år. Den ekstra udgift er indregnet i beregningseksemplet ved at fordele udgifterne på de ca. 4.000 personer, der som følge af forslaget vælger at arbejde i stedet for at gå på efterløn. Det offentlige udgift bliver hermed godt 200.000 kr. om året pr. person.

Eksemplet kunne alternativt være gennemregnet for 64-årige, som er i arbejde frem for at være gået på efterløn som 60-årig. I dette tilfælde skal skattenedslaget, og den skattefri efterlønspræmie fordeles på 5 år. I forhold til det gennemførte regneeksempel giver det en større gevinst for det offentlige.

Initiativet vurderes i Jobplanen at være omtrent neutralt for de offentlige finanser, jf. *En jobplan* af 28. februar 2008.

¹ Skattenedslaget udgør ikke præcist 100.000 kr., da det er muligt at overholde kravet om fuldtidsbeskæftigelse samtidig med, at man i et enkelt år ikke indbetaler fuldt arbejdsmarkedsbidrag (hvor i skattenedslaget modregnes).

Overenskomst 2008 på det offentlige område - betydning for arbejdstiden

Der indgår følgende elementer i overenskomstaftalerne på statens område med betydning for arbejdstiden:

- Ret til fravær med løn på barnets 2. sygedag
- Udvidelse af forældreorlov med løn, hvor begge forældre er ansat i staten
- Bedre forhold for seniorer (seniorbonus/fridage)
- Mulighed for at aftale fast ugentlig arbejdstid på mere end 37 timer (plustid)

Der er endnu ikke indgået endelig aftale på det kommunale og regionale område. Der er imidlertid indgået delforlig indeholdende omtrent tilsvarende rettigheder.

Samlet set skønnes tiltagene at reducere arbejdstiden i hele den offentlige sektor svarende til ca. 1.500 årsværk, *jf. tabel 3*. Muligheden for at aftale arbejdstid på mere end 37 timer ugentligt er ikke medtaget i beregningen, da effekten heraf er meget usikker.

Tabel 3				
Overenskomst 2008 på det offentlige område – betydning for arbejdstid, opgjort i årsværk				
Årsværk	Stat	Kommuner	Regioner	I alt
Antal ansatte	175.000	430.000	111.500	716.500
Fravær på barnets 2. sygedag m/løn	-250	-645	-205	-1.100
Udvidelse af forældreorlov m/løn	-25	-	-	-25
Bedre forhold for seniorer	10	-365	-60	-420
Højere ugentlig arbejdstid	-	-	-	-
I alt	-265	-1.010	-270	-1.540

Anm.: Grundet afrundinger summer alle totaler ikke. Egen effektvurdering af seniorordninger.
Kilde: Personalestyrelsen, KL, Danske Regioner og egne beregninger.

I det følgende gennemgås initiativerne mere detaljeret.

Ret til fravær med løn på barnets 2. sygedag

Staten: Personalestyrelsen skønner, at 75 pct. af de personer, der i dag holder barnets 1. sygedag med løn, ligeledes vil afholde barnets 2. sygedag med løn. Det samlede fravær i staten som følge af barnets 1. sygedag udgør ca. 330 årsværk. Dermed øges fraværet i staten med ca. 250 årsværk (0,14 pct. mere fravær).

Kommunerne: KL skønner, at ret til fravær på barnets 2. sygedag indebærer 0,15 pct. mere fravær på KTO-området (ca. 95 pct. er kommunalt ansatte, resten er ansat under sundhedskartellet). Der er ca. 430.000 fuldtidsansatte i kommunerne. 0,15 pct. heraf svarer til ca. 650 årsværk.

Regionerne: Danske regioner skønner, at ret til fravær på barnets 2. sygedag indebærer ca. 0,18 pct. mere fravær (0,16/0,20 pct. mere fravær blandt hhv. KTO- og sundhedsansatte). I alt skønnes fraværet øget med ca. 200 årsværk.

Udvidelse af forældreorlov med løn

Staten: Hidtil har ansatte i staten haft ret til 10 ugers forældreorlov med løn pr. barn. De 10 uger gjaldt uafhængigt af, hvorvidt begge eller kun den ene var ansat i staten. De nye regler indebærer, at par, hvor *begge er ansat i staten*, får ret til 18 ugers forældreorlov med løn (inkl. de gældende 2 ugers særlig fædreorlov). Personalestyrelsen skønner, at forslaget medfører merfravær på ca. 25 årsværk. Når tallet ikke er større, skyldes det, at kun mænd ventes påvirket af forslaget.

Kommuner og regioner: Den udvidede ret til forældreorlov med løn gælder også her kun par, hvor begge er ansat i kommunerne hhv. regionerne. Langt de fleste ansatte i kommuner og regioner er kvinder, som i forvejen typisk afholder en del ulønnet forældreorlov. KL og Danske Regioner skønner på den baggrund, at forslaget ikke påvirker fraværet (men naturligvis lønsummen).

Bedre forhold for seniorer (seniorbonus/fridage)

I forbindelse med trepartsaftalen fra juni 2007 blev der afsat penge til en styrket indsats for at fastholde seniorer på arbejdsmarkedet.

Staten: På statens område er midlerne udmøntet som en seniorbonus, der udgør ca. 3 pct. af lønnen pr. år. Tidspunktet for ikrafttrædelse afhænger af uddannelsen. Akademikere er først berettiget til bonus fra det 64. år, mens faglærte og de fleste ufaglærte er berettiget fra det 62. år. Enkelte ufaglærte er berettiget fra det 60. år. Bonussen kan veksles til et antal fridage (men ikke fuldt ud).

Regioner: På det regionale område er der aftalt en bonus på mellem 0,8 og 1,6 pct. af lønnen pr. år, der fuldt ud kan veksles til et antal fridage. De fleste er berettiget til bonus fra det 60. år. Ca. en tredjedel er berettiget fra det 58. år.

Kommuner: På kommunernes område er aftalt fridage, der kan veksles til bonus. Flertallet er berettiget til fridage fra det 58. år. De resterende grupper er berettiget fra det 60. år. For væsentlige grupper ligger fridagene før det gennemsnitlige tilbagetræknings tidspunkt.

Effektberegning:

Effekten på arbejdstiden er sammensat af to dele. Dels tilskyndelse til at blive længere på arbejdsmarkedet for at opnå adgang til bonus/fridage (*adfærdseffekt*), dels et *dødvægtstab*, idet personer, der alligevel fastsætter på arbejdet, også får adgang hertil.

Dødvægtstabet er størst i kommuner, hvor flertallet får adgang til ekstra fridage allerede fra det 58. år, og mindst i staten, hvor bonussen falder senest og ikke fuldt

ud kan veksles til fridage. Seniorordningerne skønnes at medføre et dødvægtstab på ca. 580 årsværk, jf. tabel 4.

Adfærdseffekten er beregnet på baggrund af standardforudsætninger om sammenhængen mellem løn og erhvervsdeltagelse. Seniorordningerne skønnes at fastholde medarbejdere svarende til ca. 160 årsværk.

Samlet set skønnes seniorordningerne dermed at føre til et fald i den gennemsnitlige arbejdstid svarende til ca. 420 årsværk.

Tabel 4				
Effekt på arbejdstid som følge af seniorordninger i det offentlige opgjort i årsværk				
Årsværk	Omfattede	Dødvægtstab¹	Adfærdseffekt²	Samlet effekt
Staten	5.600	-60	70	10
Kommuner	39.300	-450	80	-370
Regioner	8.100	-80	20	-60
I alt	53.000	-580	160	-420

1) Det er forudsat, at den samlede ret til bonus/seniordage afregnes som ekstra fridage i stat, regioner og kommuner med hhv. 50 pct., 65 pct. og 75 pct. Den resterende del udbetales som løn.

2) Højere løn i form af bonus eller betalte fridage giver anledning til et fald i kompensationsgraden (opgjort som efterløn i pct. af den nuværende løn). Det er antaget, at et fald i kompensationsgraden på 1 pct. medfører en stigning i erhvervsdeltagelsen på 0,1 pct. enhed, jf. Finansministeriet, *Fordeling og Incitamenter*, 2002 (side 309). Beregningerne forudsætter, at effekten på erhvervsdeltagelsen for hver årgang fordeler sig på sektorer i forhold til sektorernes samlede andel af beskæftigelsen i årgangen. Da de omfattede personer i forvejen er i beskæftigelse, er det forudsat, at effekten på beskæftigelse/arbejdstid svarer til effekten på erhvervsdeltagelsen.

Kilde: Egne beregninger.

Bilag A. Tekniske antagelser i regneeksempler

Familietypeberegninger viser den økonomisk situation for familier med bestemte kendetegn vedrørende beskæftigelse, løn, bolig, børn og lignende.

Er en person i arbejde, er der fx gjort antagelser om lønnen, hvorefter familietypeberegningen kan vise, hvor meget personen betaler i skat. Er personen i passiv forsørgelse, kan familietypeberegningen blandt andet vise, hvad personen modtager i overførselsindkomst fra det offentlige.

Sammenlignes to familietyper, hvor den eneste forskel er, at et familiemedlem er i beskæftigelse i stedet for passiv forsørgelse (eksempelvis kontanthjælp), belyser beregningen den umiddelbare økonomiske virkning på det offentliges indtægter og udgifter af at få en person i arbejde.

Den økonomiske gevinst for de offentlige kasser ved at få en overførselsmodtager i arbejde vil på en ene side bestå af sparede udgifter til udbetalte ydelser og på den anden side af øget skattebetaling mv., når personen begynder at arbejde.

I beregning af de *sparede overførsler* ved overgang til beskæftigelse indgår følgende:

- Størrelsen af indkomstoverførslen
- Bortfald eller reduktion af boligsikringen
- Sparede udgifter til dele af ATP-indbetalingen for overførselsmodtagere (det offentlige betaler arbejdsgiverdelen af ATP-indbetalingen for overførselsmodtagere)
- I eksemplet, hvor en førtidspensionist kommer i fleksjob (eksempel 3), er arbejdsgiverens løntilskud indregnet som en overførselsindkomst, selvom den i praksis udbetales til arbejdsgiveren

Det er i beregningen antaget, at der udbetales ca. 10 sygedagpengedage til de beskæftigede. Da det ligger inden for perioden, som betales af arbejdsgiveren, indgår de som del af overførselsudbetalingen fra det offentlige.

I beregningen af den *øgede skattebetaling mv.* som følge af overgangen til beskæftigelse indgår følgende:

- Skatteindtægt som følge af lønindkomst, eventuelt modregnet skat betalt af overførselsindkomsten.
- Øgede forbrugsafgifter på grund af højere disponibel indkomst²
- Fremtidig beskatning af pensionsudbetalinger, da overgang til beskæftigelse medfører pensionsindbetaling, som sidenhen beskattes³

² Der er indregnet en gennemsnitlig forbrugsafgift på 25,4 pct. af den disponible indkomst efter huslejeudgifter.

³ Pensionen er forsimplet beskattet med den marginalskat som indgår i eksemplet. Det antages, at der indbetales 12 pct. af lønnen i pension.

- I eksemplet med efterlønsmodtageren, som kommer i beskæftigelse med skattnedslag (eksempel 4), er inkluderet en ekstra udgift, som følge af at alle 64-årige får et skattnedslag, også dem der ville arbejde uden skattnedslag (jf. boks 1).

Antagelse om løn i beskæftigelse

Det offentliges gevinst ved at få en ekstra i beskæftigelse vil blandt andet afhænge af, hvad personen kommer til at tjene og dermed af skatteindtægterne heraf. Beregningerne i tabel 2 vil derfor være påvirket af, hvilke lønninger som benyttes.

Tabel A1		
Oversigt over anvendte lønninger		
<u>Kr. (2008-niveau)</u>	<u>Årsløn (kr.) – inkl. ATP, ekskl. pension</u>	<u>Grundlag</u>
<u>Grundscenariet</u>	<u>346.000</u>	Gennemsnitlig løn for alle beskæftigede
Eksempel 1, Kontanthjælpsmodtager i beskæftigelse med lav indkomst	244.000	Grundløn for en LO-arbejder reduceret med 25 pct.
Eksempel 2. Dagpengemodtager i deltidsbeskæftigelse med supplerende dagpenge	195.000	Grundløn LO-arbejder reduceret til 60 pct. pga. deltidsbeskæftigelse
Eksempel 3. Førtidspensionist i fleksjob	256.000	Beregnet gennemsnitlig løn for fleksjobbere i fuld-tidsbeskæftigelse
Eksempel 4. Efterlønsmodtager i beskæftigelse med skattnedslag for 64-årige	325.000	Grundløn for LO-arbejder

Kilde. Finansministeriets Familietypemodell.

I grundscenariet er anvendt en løn på 346.000 kr. om året, hvilket omtrent svarer til gennemsnitslønnen for beskæftigede, jf. tabel A1.

I regneeksemplerne er som udgangspunkt anvendt en løn på ca. 325.000 kr. om året, svarende til lønnen for en privat ansat LO-arbejder. Lønnen er herefter justeret i de enkelte eksempler.

I det første eksempel, hvor en kontanthjælpsmodtager kommer i beskæftigelse med lav indkomst, er det antaget, at personen får en løn svarende til gennemsnitslønnen for en LO-arbejder reduceret med 25 pct. Det er valgt at nedjustere lønnen, så eksemplet kan belyse det offentliges gevinst ved at få en person med lav indkomst i arbejde. Dette skal ses i lyset af, at den gennemsnitlige løn for en LO-arbejder formentlig er højere, end hvad mange kontanthjælpsmodtagere kommer til at tjene, når de kommer i arbejde.

I det andet eksempel, hvor en dagpengemodtager kommer i deltidsarbejde med supplerende dagpenge, benyttes lønnen for en LO-arbejder, reduceret så den svarer til 60 pct. beskæftigelse⁴.

I eksemplet vedrørende fleksjob er – som i det første eksempel – brugt en lavere løn. Der er i eksemplet benyttet en løn på 256.000 kr., hvilket svarer til den årlige gennemsnitlige løn for fleksjobbere i fuldtidsbeskæftigelse⁵.

⁴ Lønnen svarer ikke præcist til 60 pct. af de 325.000 kr., da satsen for ATP-indbetaling ændres ved deltidsbeskæftigelse.

⁵ Udregnet på baggrund af data fra Finansministeriets Lovmodel for 2005 og fremskrevet med lønindeks for LO-arbejdere.

Tabel A2. Grundscenarie			
En gennemsnits overførselsmodtager til ordinær beskæftigelse (enlig uden børn, lejebolig)			
Kr. (2008-niveau)	Overførselsindkomst	Beskæftigelse	Forskel
Lønindkomst (ekskl. ATP og arb.markedspension)	0	336.161	336.161
Sygedagpenge	0	7.412	7.412
Samlet indbetaling til ATP og arb.markedspension, brutto	2.916	2.927	11
Bruttoløn	2.916	346.500	343.584
Overførselsindkomst	123.536	0	-123.536
Boligstøtte	5.964	0	-5.964
Overførselsindkomst	129.500	0	-129.500
Kapitalindkomst (renteindtægter)	0	0	0
Samlet indkomst	132.416	346.500	214.084
Fagforeningskontingent	0	6.924	6.924
A-kassekontingent	0	3.372	3.372
Efterlønsbidrag	0	4.920	4.920
Samlet indbetaling til ATP og arb.markedspension, netto	2.916	2.927	11
Særlig pensionsopsparing	0	0	0
Arbejdsmarkedsbidrag	0	26.893	26.893
Indkomstskat	32.183	100.488	68.304
Disponibel indkomst før boligudgift	97.317	200.977	103.660
Boliquidgift for lejere	42.778	42.778	0
Disponibel indkomst efter boligudgift	54.539	158.199	103.660
Forbrugsafgifter	13.362	38.758	25.397
Beskatning af fremtidige pensionsudbetalinger	0	19.928	19.928
Offentligt regnskab			
Ydelser	-131.444	0	131.444
Skat	45.545	186.067	140.522
Offentlig balance	-85.899	186.067	271.966

Tabel A.3			
Eksempel 1. Fra kontanthjælp til beskæftigelse med lav løn (enlig uden børn, lejebolig)			
Kr. (2008-niveau)	Kontanthjælp	Beskæftigelse	Forskel
Lønindkomst (ekskl. ATP og arb.markedspension)	0	244.052	244.052
Sygedagpenge	0	7.412	7.412
Samlet indbetaling til ATP og arb.markedspension, brutto	2.916	2.927	11
Bruttoløn	2.916	254.391	251.475
Kontanthjælp / starthjælp	109.656	0	-109.656
Boligstøtte	5.964	4.140	-1.824
Overførselsindkomst	115.620	4.140	-111.480
Kapitalindkomst (renteindtægter)	0	0	0
Samlet indkomst	118.536	258.531	139.995
Fagforeningskontingent	0	6.924	6.924
A-kassekontingent	0	3.372	3.372
Efterlønsbidrag	0	4.920	4.920
Samlet indbetaling til ATP og arb.markedspension, netto	2.916	2.927	11
Særlig pensionsopsparing	0	0	0
Arbejdsmarkedsbidrag	0	19.524	19.524
Indkomstskat	26.771	66.082	39.311
Disponibel indkomst før boligudgift	88.849	154.782	65.933
Boligudgift for lejere	42.778	42.778	0
Disponibel indkomst efter boligudgift	46.071	112.004	65.933
Forbrugsafgifter	11.287	27.441	16.153
Beskatning af fremtidige pensionsudbetalinger	0	14.467	14.467
Offentligt regnskab			
Ydelser	-117.564	4.140	113.424
Skat	38.058	127.515	89.456
Offentlig balance	-79.506	123.375	202.880

Tabel A.4			
Eksempel 2. Fra dagpenge til deltidsbeskæftigelse med supplerende dagpenge (enlig uden børn, lejebolig)			
Kr. (2008-niveau)	Dagpenge	Deltidsbeskæftigelse (60 pct.) med supple- rende dagpenge	Forskel
Lønindkomst (ekskl. ATP og arb.markedspension)	0	195.437	195.437
Sygedagpenge	0	4.455	4.455
Samlet indbetaling til ATP og arb.markedspension, brutto	5.854	1.951	-3.902
Bruttoløn	5.854	201.843	195.989
A-dagpenge	180.829	72.852	-107.977
Boligstøtte	5.964	0	-5.964
Overførselsindkomst	186.793	72.852	-113.941
Kapitalindkomst (renteindtægter)	0	0	0
Samlet indkomst	192.646	274.695	82.048
Fagforeningskontingent	6.924	6.924	0
A-kassekontingent	3.372	3.372	0
Efterlønsbidrag	4.920	4.920	0
Samlet indbetaling til ATP og arb.markedspension, netto	5.854	1.951	-3.902
Særlig pensionsopsparing	0	0	0
Arbejdsmarkedsbidrag	0	15.635	15.635
Indkomstskat	49.424	76.548	27.124
Disponibel indkomst før boligud- gift	122.153	165.345	43.192
Boligudgift for lejere	42.778	42.778	0
Disponibel indkomst efter bolig- udgift	79.375	122.567	43.192
Forbrugsafgifter	19.447	30.029	10.582
Beskatning af fremtidige pensions- udbetalinger	0	11.585	11.585
Offentligt regnskab			
Ydelser	-190.695	-73.372	117.323
Skat	68.871	133.797	64.926
Offentlig balance	-121.824	60.426	182.250

Tabel A.5

Eksempel 3. Fra førtidspension (ny ordning) til fleksjob (enlig uden børn, lejeboelig)

Kr. (2008-niveau)	Førtidspension	Fleksjob (2/3 løntilskud)	Forskel
Lønindkomst (ekskl. ATP og arb.markedspension)	0	256.411	256.411
Sygedagpenge	0	7.412	7.412
Samlet indbetaling til ATP og arb.markedspension, brutto	2.916	2.927	11
Bruttoløn	2.916	266.750	263.834
Social pension	181.812	0	-181.812
Boligstøtte	13.152	0	-13.152
Overførselsindkomst	194.964	0	-194.964
Kapitalindkomst (renteindtægter)	0	0	0
Samlet indkomst	197.880	266.750	68.870
Fagforeningskontingent	0	6.924	6.924
A-kassekontingent	0	3.372	3.372
Efterlønsbidrag	0	4.920	4.920
Samlet indbetaling til ATP og arb.markedspension, netto	2.916	2.927	11
Særlig pensionsopsparing	0	0	0
Arbejdsmarkedsbidrag	0	20.513	20.513
	54.907		
Indkomstskat		70.350	15.443
Disponibel indkomst før boligudgift	140.057	157.744	17.687
Boligudgift for lejere	42.778	42.778	0
Disponibel indkomst efter boligudgift	97.279	114.966	17.687
Forbrugsafgifter	23.833	28.167	4.333
Beskatning af fremtidige pensionsudbetalinger	0	15.200	15.200
Offentligt regnskab			
Ydelser	-196.908	-177.183	19.725
Skat	78.740	134.230	55.490
Offentlig balance	-118.168	-42.953	75.215

Tabel A.6			
Eksempel 4. Fra efterløn til beskæftigelse med skattnedslag (enlig uden børn, lejebolig)			
Kr. (2008-niveau)	Efterløn	Beskæftigelse (skattnedslag)	Forskel
Lønindkomst (ekskl. ATP og arb.markedspension)	0	325.402	325.402
Sygedagpenge	0	7.412	7.412
Samlet indbetaling til ATP og arb.markedspension, brutto	0	2.927	2.927
Bruttoløn	0	335.741	335.741
A-dagpenge	182.780	0	-182.780
Boligstøtte	5.964	0	-5.964
Overførselsindkomst	188.744	0	-188.744
Kapitalindkomst (renteindtægter)	0	0	0
Samlet indkomst	188.744	335.741	146.997
Fagforeningskontingent	0	6.924	6.924
A-kassekontingent	3.372	3.372	0
Efterlønsbidrag	0	4.920	4.920
Samlet indbetaling til ATP og arb.markedspension, netto	0	2.927	2.927
Særlig pensionsopsparing	0	0	0
Arbejdsmarkedsbidrag	0	26.032	26.032
Indkomstskat	54.154	96.034	41.880
Indkomst før boligudgift	131.218	195.532	64.315
Boligudgift for lejere	42.778	42.778	0
Indkomst efter boligudgift, før ef- terlønspræmie og skattnedslag	88.440	152.755	64.315
Beskatning af fremtidige pensionsud- betalinger	0	19.290	19.290
Udgift til efterlønspræmie	0	43.868	43.868
Udgift til skattnedslag	0	33.333	33.333
Udgift af skattnedslag for beskæfti- gede som ville arbejde alligevel	0	207.187	207.187
Forbrugsafgifter	21.668	56.339	34.671
Offentligt regnskab			
Ydelser (samt efterlønspræmie)	-188.744	-43.868	-144.876
Skat (inkl. tab sfa. skattnedslag)	75.822	-42.825	-118.648
Offentlig balance	-112.922	-86.694	26.228